

Nr 325.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändringar i gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 105.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 14 mars 1919 avlåten proposition, nr 246, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna ändrad lydelse av momenten 4, 5, 9, 13, 14, 15 och 18 i gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar i enlighet med därvid fogat förslag, att lända till efterrättelse från och med år 1920;

dels ock medgiva, att Kungl. Maj:t må äga meddela de närmare bestämmelser, som kunna finnas erforderliga för övergången från de i förevarande hänseende nu gällande föreskrifter.

Författningsförslaget är av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 325.

"Förslag

till ändrad lydelse av momenten 4, 5, 9, 13, 14, 15 och 18 i gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

4. Förslag till åtgärder i förberörda hänseende må uppgöras, såvitt fråga är om utarrenderad egendom och upplåtelsen avses att äga rum vid löpande arrendetids utgång, vid egendomens uppskattning till försäljning eller förnyad utarrendering men eljest i den mån domänstyrelsen så finner lämpligt, därvid skall iakttagas — förutom att förenämnda bestämmelser angående storlek å egnahemslägenheter skola lända till efterrättelse — att i förslaget skola upptagas särskilda försäljnings- och arrendevärden för varje lägenhet.

5. Därest i avseende å annan jordbruksegendom, än som i 2 mom. avses, det vid egendomens uppskattning för förnyad utarrendering finnes lämpligt, att egendomen eller del därav användes till bildande av egnahemslägenheter, eller domänstyrelsen eljest finner upplåtelse av dylika lägenheter från egendomen böra äga rum, må förslag härtill, med iakttagande av de i 4 mom. meddelade föreskrifter, upprättas och frågan därefter, i händelse Kungl. Maj:t finner förslaget om lägenheters upplåtande förtjäna beaktande, underställas riksdagens prövning.

9. I fråga om — — — skall gälla:

att lägenhet — — — saluvärdet;

att till köpare må antagas allenast mindre bemedlad eller obemedlad, som gjort sig känd för arbetsamhet, sparsamhet, nykterhet och hederlig vandel samt, vad jordbrukslägenhet beträffar, äger förutsättningar för drivande av ett mindre jordbruk;

att lägenhet — — — person;

att, där från två — — — emellan dem;

att, om å lägenhet — — — under hand; samt

att, i händelse — — — prövning.

13. Köpeskilling — — — betalning.

Köpare, som därom framställer begäran vid anbudets avgivande, må emellertid kunna medgivas att gälda köpeskillingen genom avbetalningar i den ordning, varom i 14 mom. förmåles, därvid å oguldet belopp skall erläggas ränta efter 5 för hundra om året.

14. Där köpare finnes böra medgivas att erlägga köpeskillingen genom avbetalningar, skola beträffande dess gäldande gälla följande bestämmelser, nämligen:

a) i fråga om jordbrukslägenheter:
 att en tiondel — — — betalning;
 att återstoden — — — stående del;
 att å amorteringsdelen erlägges, intill dess densamma blivit till
 fullt gulden, en annuitet av 6 för hundra, varvid såsom ränta räknas
 5 för hundra å det oguldnade kapitalbeloppet av amorteringsdelen;

att amorteringsskyldigheten inträder med sjätte året efter utgången
 av det kalenderår, under vilket tillträdet ägt rum; dock att amorterings-
 skyldighetens inträdande må efter Kungl. Maj:ts befallningshavandes
 beprövande framflyttas intill femtonde året efter året för tillträdet, därest
 vid upplåtelsen lägenheten är till avsevärd del ouppodlad eller ej försedd
 med nödiga byggnader eller ock andra liknande skäl för beviljande av
 anstånd föreligga;

att, intill dess — — — erlägges;
 att därefter — — — inbetalts;
 att det skall — — — stående delen;
 att med undantag — — — guldits;
 att likväl — — — bort fullgöras;
 att, därest lägenheten — — — förfallet;
 att detsamma — — — i första hand;
 att, där eljest — — — uppsägningstid;
 att köparen — — — föreskrivits; samt
 att, därest köparen — — — stadgas;
 b) i fråga om bostadslägenheter:
 att köpeskillingen — — — betalning;
 att vid tillträdet — — — ränta; samt
 att vad ovan — — — lägenheter.

15. Köpare av obebyggd lägenhet skall vid tillträdet avlämna
 förbindelse att senast vid ingången av sjätte kalenderåret näst efter det,
 då tillträdet ägt rum, hava lägenheten bebyggd med bostad och, där
 fråga är om jordbrukslägenhet, jämväl med för lägenhetens skötsel i övrigt
 nödiga byggnader, vid äventyr, därest så icke sker, att utöver den av-
 talade köpeskillingen gälda ytterligare ett belopp, motsvarande en femte-
 del av köpeskillingen. Förbindelsen skall tillika innefatta medgivande,
 att berörda fordringsbelopp må i lägenheten intecknas. Efter framställ-
 ning av köpare, som äger för lägenhetens skötsel lämplig, å annan
 fastighet belägen byggnad, skall emellertid Kungl. Maj:ts befallnings-
 havande äga att, i den mån sådant prövas skäligt, medgiva befrielse
 från byggnadsskyldighetens fullgörande.

18. Där beträffande område, som befinnes lämpligt att användas

till bildande av egnahemslägenheter, anledning yppas att antaga, att anbud å området kommer att göras av kommun eller av bolag eller förening, som uppfyller villkoren för erhållande av lån från jordförmedlingsfonden, må området vid förrättning för dess uppskattning värderas jämväl för försäljning i odelat skick. I händelse från kommun eller från bolag eller förening, som ovan sagts, inkommer anbud, uppgående till minst det området åsatta saluvärdet, samt fråga är om egendom, som enligt riksdagens beslut får av Kungl. Maj:t utan riksdagens vidare hörande försäljas, må anbudet av Kungl. Maj:t antagas. Därest åter fråga är om annan egendom än nyss nämnts, skall anbudet, om det samma av Kungl. Maj:t finnes förtjäna avseende, underställas riksdagens prövning.»

Såsom departementschefen antytt, äro de nu föreslagna förändringar i de av 1913 års riksdag godkända och i kungörelsen den 17 oktober samma år meddelade grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar (nr 271) en följd av vissa i Kungl. Maj:ts proposition till innevarande riksdag nr 106 angående vissa egnahemsväsendet berörande frågor föreslagna förändringar i nuvarande villkor för lån från egnahemslånefonden samt det i Kungl. Maj:ts proposition till denna riksdag, nr 236, angående tillägg till gällande grunder för förvaltningen av kronans jordbruksdomäner ifrågasatta medgivandet om beredande av möjlighet till egnahemsupplåtelser från utarrenderad kronoegendom under löpande arrendetid.

Enligt vad riksdagen i skrivelse nr 339 meddelat, har riksdagen med vissa ändringar bifallit förstnämnda proposition nr 106. Dessa ändringar innebära förutom annat, varom här nu ej är fråga, att räntan å egnahemslån, som beviljas för år 1920 eller senare år, vilken ränta av Kungl. Maj:t föreslagits till 5 procent, av riksdagen bestämts till 4 $\frac{3}{4}$ procent.

I likhet med departementschefen anser riksdagen det vara en naturlig konsekvens, att de ändringar i egnahemslånevillkoren, som sålunda antagits av riksdagen, må i den mån de hänföra sig till stadganden, som hava motsvarighet i nyssberörda grunder för upplåtelse av lägenheter från kronoegendomar, vinna tillämpning även å dessa grunder.

De av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna av dylik beskaffenhet avse dels höjande av räntefoten från 3.6 procent till 5 procent, dels utsträckning av tiden för amorteringsskyldighetens inträde från det fjärde till det sjätte kalenderåret näst efter det, då lånet utbekommits, ävensom i samband härmed förlängning av tiden för byggnadsskyldighetens full-

görande i överensstämmelse med egnahemslånevillkoren, dels ock godkännande av kommuner såsom låneförmedlare.

Ändringarna hänföra sig till momenten 13, 14 a), 15 och 18.

Med anledning av föregående års lagtima riksdags beslut om borttagande av straffpåföljden förlust av medborgerligt förtroende har dessutom, i likhet med vad som skett beträffande egnahemslånevillkoren, föreskriften om god frejd i momentet 9 uteslutits.

Mot de sålunda föreslagna ändringarna har riksdagen icke annan erinran att framställa, än att räntefoten bör ändras i överensstämmelse med riksdagens ovannämnda beslut. Föreskrifterna om räntan återfinnas i momenten 13 och 14 a).

Förenämnda proposition, nr 236, har på sätt riksdagen i skrivelse nr 324 anmält icke vunnit riksdagens bifall. De av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna ändringarna i momenten 4 och 5 av förevarande grunder samt i moment 18, i den mån ändringen är föranledd av sistberörda proposition, böra sålunda utgå ur förslaget.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels för sin del godkänt följande ändrade lydelse av momenten 9, 13, 14, 15 och 18 i gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, att lända till efterrättelse från och med år 1920:

9. I fråga om — — — skall gälla:

att lägenhet — — — saluvärdet;

att till köpare må antagas allenast mindre bemedlad eller obemedlad, som gjort sig känd för arbetsamhet, sparsamhet, nykterhet och hederligandel samt, vad jordbrukslägenhet beträffar, äger förutsättningar för drivande av ett mindre jordbruk;

att lägenhet — — — person;

att, där från två — — — emellan dem;

att, om å lägenhet — — — under hand; samt

att, i händelse — — — provning.

13. Köpeskillning — — — betalning.

Köpare, som därom framställer begäran vid anbudets avgivande, må emellertid kunna medgivas att gälda köpeskillningen genom avbetalningar i den ordning, varom i 14 mom. förmäles, därvid å oguldet belopp skall erläggas ränta efter 4 $\frac{3}{4}$ för hundra om året.

14. Där köpare finnes böra medgivas att erlægga köpeskillningen genom avbetalningar, skola beträffande dess gäldande gälla följande bestämmelser, nämligen:

a) i fråga om jordbrukslägenheter:

att en tiondel — — — betalning;

att återstoden — — — stående del;

att å amorteringsdelen erlägges, intill dess densamma blivit till fullo gulden, en annuitet av 6 för hundra, varvid såsom ränta räknas $4\frac{3}{4}$ för hundra å det oguldna kapitalbeloppet av amorteringsdelen;

att amorteringsskyldigheten inträder med sjätte året efter utgången av det kalenderår, under vilket tillträdet ägt rum; dock att amorterings-skyldighetens inträdande må efter Kungl. Maj:ts befallningshavandes beprövande framflyttas intill femtonde året efter året för tillträdet, därest vid upplåtelsen lägenheten är till avsevärd del ouppodlad eller ej för-sedd med nödiga byggnader eller ock andra liknande skäl för beviljande av anstånd föreligga;

att, intilldess — — — erlägges;

att därefter — — — inbetalts;

att det skall — — — stående delen;

att med undantag — — — guldits;

att likväl — — — bort fullgöras;

att, därest lägenheten — — — förfallet;

att detsamma — — — i första hand;

att, där eljest — — — uppsägningstid;

att köparen — — — föreskrivits; samt

att, därest köparen — — — stadgas;

b) i fråga om bostadslägenheter:

att köpeskillingen — — — betalning;

att vid tillträdet — — — ränta; samt

att vad ovan — — — lägenheter.

15. Köpare av obebyggd lägenhet skall vid tillträdet avlämna för-bindelse att senast vid ingången av sjätte kalenderåret näst efter det, då tillträdet ägt rum, hava lägenheten bebyggd med bostad och, där fråga är om jordbrukslägenhet, jämväl med för lägenhetens skötsel i övrigt nödiga byggnader, vid äventyr, därest så icke sker, att utöver den av-talade köpeskillingen gälda ytterligare ett belopp, motsvarande en femte-del av köpeskillingen. Förbindelsen skall tillika innefatta medgivande, att berörda fordringsbelopp må i lägenheten in-tecknas. Efter framställ-ning av köpare, som äger för lägenhetens skötsel lämplig, å annan fastig-het belägen byggnad, skall emellertid Kungl. Maj:ts befallningshavande äga att, i den mån sådant prövas skäligt, medgiva befrielse från bygg-nadsskyldighetens fullgörande.

18. Där beträffande område, som befinnes lämpligt att användas till

bildande av egnahemslägenheter, anledning yppas att antaga, att anbud å området kommer att göras av kommun eller av bolag eller förening, som uppfyller villkoren för erhållande av lån från jordförmedlingsfonden, må området vid uppskattningsförrättningen värderas jämväl för försäljning i odelat skick. I händelse från kommun eller från bolag eller förening, som ovan sagts, inkommer anbud, uppgående till minst det området åsatta saluvärdet, samt fråga är om egendom, som enligt riksdagens beslut får av Kungl. Maj:t utan riksdagens vidare hörande försälas, må anbudet av Kungl. Maj:t antagas. Därest åter fråga är om annan egendom än nyss nämnts, skall anbudet, om detsamma av Kungl. Maj:t finnes förtjäna avseende, underställas riksdagens prövning.

dels ock medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må äga meddela de närmare bestämmelser, som kunna finnas erforderliga för övergången från de i förevarande hänseende nu gällande föreskrifter.

Stockholm den 11 juni 1919.

Med undersätlig vörtnad.
